

Työpaja: Entistä toimivampi liikenneverkko Pohjois-Karjalasta maailmalle – Hotelli Kimmel, Joensuu 4.4.2017



Työpajan ohjelma ja aikataulu

- 14:30 -14:40 Avaussanat ja TENTacle-hankkeen esittely, Jukka Hasu, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- 14:40 – 14:50 Ennakkokyselyn tulokset, Henri Lahtinen, Ramboll
- 14:50 – 15:00 Ohjeistus pienryhmätyöskentelyyn, Henri Lahtinen
- 15:00 – 15:15 Ensimmäinen kierros
- 15:15 – 15:30 Toinen kierros
- 15:30 – 15:45 Kolmas kierros
- 15:45 – 16:00 Loppukeskustelu ja työpajan päättäminen

Ennakkokyselyn tulokset 1/2

- Otetaan rautatieverkon mahdollisuus henkilöliikenteen mahdollistamiseksi keskusten välillä. Siihen liitetään vuokrattavia sähkö"autoja " lähiliikenteen jatkumoksi kylille.
- Sähköautojen latauspisteiden hintaongelmaan ratkaisua?
- Kaupungin (sähkö)vuokrapolkupyörät pay-as-you-use tyyllillä. Mallia esim. Kööpenhaminasta.
- Maatalouden lantojen ja muun mahdollisen mädätteen kaasutukseen osuuskunta, jolloin kaasua olisi tarjollakin, aluksi toki julkiseen liikenteeseen.
- P-K:n linkittäminen tärkeäksi osaksi kansainvälisiä kuljetuskäytäviä. Olisiko ratkaisuna sitten esim. rajat ylittävä yritysysteistyö.
- Tieverkon kuntoon tulisi kiinnittää nyt ja tulevaisuudessa erityistä huomiota; hyvät tietoliikenneyhteydet

Ennakkokyselyn tulokset 2/2

- Etäalueiden ja niiden liikennehankkeiden kehittäminen paremmin huomioon hyöty-kustannuslaskelmissa. Onko kaupunkiseutujen ihmisten muutaman minuutin matkasäästö työmatkalla yhdenvertainen ja samalla laskentamallilla toteutettava verrattuna etäalueen saavutettavuuden, elinvoimaisuuden, päästöjen, onnettomuuksien yms. kanssa, kun rahat tulevat samasta lähteestä
- Intermodaalisuuden voimakkaampi taloudellinen ja poliittinen tukeminen. Tavoitteena päästä kohti eri kuljetusmuotojen keskinäistä yhteistyötä kuljetusmuoto edellä tapahtuvan yksioikoisen kilpailun sijaan. Tällä päästään kohti asiakaslähtöistä ovelta ovelle tapahtuvaa resurssiviisasta palvelua kohti.
- Eri liikennemuotojen yhteistyön kehittäminen kansallisesti ja kansainvälisesti. Luoda kehittymisen edellytyksiä mahdollisimman helpolle multimodaaliselle kulkuväylien verkolle.

Esimerkkejä Suomesta ja maailmalta



Silta (Öresund)



Öresund (Tanska – Ruotsi)

- Kööpenhaminan ja Malmön yhdistävä silta avattiin vuonna 2000.
- Työmarkkinavaikutukset: Vuonna 1999 kaupunkien välillä pendelöi noin 2800 ihmistä, vuonna 2013 määrä nousi jo 18 000 tuhanteen.
- Työllisyysvaikutukset: 76 000 työpaikkaa luotu alueella sillan rakentamisen jälkeen.
- Logistiset vaikutukset: raideliikenteen kuljetukset lisääntyivät 33 % välittömästi sillan avautumisen jälkeen.

Helsinki –Tallinna -tunneli

- Unelma jo sadan vuoden takaa.
- Uudenmaanliitto kumppaneineen selvittää EU:n tuella Helsinki–Tallinna-rautatietunnelin toteutusmahdollisuuksia.
- Toteutuessaan rautatietunneli lyhentäisi pääkaupunkien välisen matka-ajan puoleen tuntiin.
- Esitutkimuksen (2015) mukaan tunnelihanke olisi taloudellisesti kannattava.
- <http://www.finestlink.fi/projektit/finestprojekti/>

Hyperloop - uusi tapa kuljettaa?



Hyperloop (Helsinki-Tukholma)

- Ideana putkessa matkustavat suhteellisen pienet liikkuvat kulkuneuvot eli "podit". Hyperloop hyödyntää sähköä työntövoimana ja magneettista levitaatiota voimakkaasti alipaineistetussa putkessa. Tämän ansiosta matkustusnopeus voi olla jopa 1 200 kilometriä tunnissa.
- Teknisenä ratkaisuna Hyperloop on erittäin kiinnostava. Kyseessä on aivan uusi kuljetusmuoto, joka olisi yhdistelmä paikallista kutsuliikennettä ja pitkän matkan liikennettä ja vielä käsittämättömällä nopeudella.
- Hyperloopin prototyyppiä on jo testattu Yhdysvalloissa.

Hyperloop testausta Salossa?

- Salon kaupunki on teettänyt esiselvityksen Hyperloop-testiradan edellytyksistä. Myös Tekes rahoittaa hanketta.
- Salon kaupunki on käynyt keskusteluja Hyperloopin testiradan rakentamisesta – Ylen mukaan esisopimus on valmisteilla.
- Kaikkiaan kyse on pidemmän aikavälin projektista – arvioitu kustannus (Hki – Tukholma) on 19 miljardia euroa ja rakennusaika 12-15 vuotta.

Uudet ansaintamallit?

- Maailmalla über
 - Mallit kuten über ja Airbnb mahdollistavat yksittäisten henkilöiden olemassa olevien resurssien hyödyntämisen liiketoiminnassa
- Yhteiskäyttöautot ja kimppakyydit kuten Halpataksi



AiRRport konsepti

- AiRRport-konseptin perusrakenne koostuu kolmesta askeleesta: ensimmäinen on liikennemuotojen yhdistäminen eli asiakkaan mahdollisuus ostaa vain yksi matka ja yksi lippu, jolla hän saavuttaa määränpänsä. Toinen askel on liikenneverkkojen yhdistäminen. Suomessa raiteet ja kiitotiet eivät kohtaa missään. Kolmas askel on terminaalirakenteen uudistaminen. Nyt olemassa olevat terminaalit on luotu palvelemaan asiakkaan sijaan lentoaseman ansaintaa.

Tuup – liikkuminen palveluna

- Tuup on suomalainen digitaalisia liikkumispalveluita kehittävä startup-yritys.
- Tuup on kehittänyt eri liikennemuodot yhdistävän liikkumissovelluksen.
- Tuupilla käyttäjä voi suunnitella reitin, vertailla eri liikkumisvaihtoehtoja ja maksaa tulevaisuudessa eri liikkumispalvelut helposti ja turvallisesti.
- Tuupin kautta voi käyttää Oulussa lanseerattua Halpataksipalvelua – edullisuus perustuu siihen, että mukana voi olla myös muita matkustajia.
- <http://tuup.fi/>

Työskentely pienryhmissä

- Pienryhmävaiheessa osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään.
- Ryhmä 1 mietti puhtaasti ideoita (miten saada ihmiset ja tavara liikkumaan paremmin), ryhmä 2 varsinaisia kehittämistarpeita (mikä estää ihmisiä ja tavaraa liikkumasta) ja ryhmä 3 toimenpiteitä (rahoitus, digitaaliset ratkaisut, muu älykäs teknologia)
- Ryhmiin nimettiin sihteeri, jonka tehtävänä oli varmistaa, että kaikki ideat päätyivät myös paperille.

Loppukeskustelu

- Sihteerien johdolla käytiin läpi tunnistetut ideat, kehittämistarpeet sekä toimenpiteet ja keskusteltiin niistä.
- Seuraavilla dioilla on kuvattu keskusteluissa esiin nousseet asiat. Yhteistä ideoille, kehittämistarpeille ja toimenpiteille oli erityisesti vallitsevat asenteet ja niihin vaikuttaminen (esimerkin voima, oikean tiedon lisääminen, showroom jne. – > pois yksityisautoilun ihannoinnista), maakunnan brändääminen (tuotettu ja kuljetettu öljyvapaasti), eri liikennemuotoja yhdistävien applikaatioiden tarve sekä tarve parantaa niiden käyttäjäystävällisyyttä.

Uudet ideat

- Asenteiden muutos taloyhtiöissä -> sähköautojen tai sähköpyörien lataamisesta sallittua / kannustettavaa
- Hankintastrategioihin vaihtoehtoiset polttoaineet
 - Vaihtoehtoiset polttoaineet matkailun vetovoimana
 - Bio/sähköauto osana ekomatkailua
- Maakunnan brändääminen
 - Omien vahvuuksien tunnistaminen vs. miksi ihminen tulisi Pohjois-Karjalaan (motivaatio)
 - Puhdas vesi ja ilma; hiljaisuus ja rauha (ei melu- tai valosaastetta)
 - Paljon propellipäitä, jotka kehittävät ennakkoluulottomasti uutta
 - Joensuun kaupungin (ellei koko maakunnan) brändäys uusiutuvan energian ja viherajattelun kautta
 - Viherimagon parempi markkinointi
 - Hyvää osaamista (mm. muoviteollisuus) -> muiden menestystarinoihin linkittyminen
 - Infrastruktuuri vetovoimatekijänä
 - Hinta brändille -> vetovoimaisuus
- Yrityksiä, joille fyysinen etäisyys ei ole ongelma + Digitalisaatio, etäkokoukset, tekniset innovaatiot
- Toisaalta lentokenttä ja sen saavutettavuus suuressa roolissa, heijastuu moneen asiaan
 - Liityntäyhteydet ekologisesti kestäviksi – toimisi myös markkinointivalttina / brändityökaluna
- 3D etäkoulutus; korkeamman teknologian kasaaminen?
- Matkakeskus uusiutuvan liikenteen ”showroom”, edustaisi puhtaan liikenteen jatkumoa
 - Tällainen ”hub” ei olisi kallis investointi ja
 - Matkaketjut -> kaasuauto, sähköpyörät
 - Mutta pois pelkästä matkakeskusajattelusta

Kehittämistarpeet

- Käyttäjystävällisyyden parantaminen
 - Digitalisaatio -> yksi lippu, kaikki kulkuvälineet
 - Kimppakyytipalvelu nykyistä toimivampana applikaationa (nyt tarjolla vain huonoja sovelluksia..) -> Halpataksi? City Car Club?
 - Kutsuliikenteen puute
- Tarve lisätä etätyön mahdollisuuksia
 - Etäpalvelujen monipuolistuminen
- Liikenne ja liikkumisinfrastruktuurin parantaminen
- Asennemuutoksen tarve: pois yksityisautoilun ihannoinnista
- Tarvittaisiin yhtenäiset periaatteet lupien myöntämiseen
 - Biokaasulaitokset
 - Tankkausasemat; tiedot latauspaikoista sähköautopuolella

Toimenpiteet

- Kehittämisprojekti uusiutuvan energian käyttöön kuluttajatiedon lisäämiseksi
 - Kysy ja vastaa –chat-palvelu
 - Koottua, luotettavaa tietoa
- Koulutus ja oikean tiedon lisääminen
 - Enemmän ajantasaista ja oikeaa tietoa esimerkiksi sähköautoista (toimintasäde, akun pakkasenkesto jne.)
 - Oikeaa tietoa sitä eteenpäin välittäville: esim. autokauppiat, kuntien tekniset asiantuntijat, Motivan asiantuntijat?
- Ekomatkailu markkinointikeinona
- Erilaiset pilotit ja demonstraatiohankkeet
- Maakunnan brändin hyödyntäminen tuotannollisten yritysten mainonnassa ja markkinoinnissa
 - ”Tuotettu ja kuljetettu öljyvapaasti Pohjois-Karjalassa”
- Logistiikan ketjuttaminen
 - Selvitettävä kuinka paljon yksittäisiä ihmisiä / tavaraa kuljetetaan eri toimijoiden puolesta – olisiko näitä yhdistettävissä etenkin kaupunkikeskustojen ulkopuolisten alueiden logististen järjestelyjen parantamiseksi?
 - Pois yksityisautoilusta: Firma-bussi (Tiedepuiston ”oma” bussi) kuljettamaan eri yritysten työntekijöitä Joensuun tiedepuistoon; voisi testata aluksi pienemmällä bussilla, että onko kysyntää – tätä oli jo vähän selvitetty, kyytiin normaalin bussimaksun hinnalla, bussi liikennöisi tietyinä aikoina tiettyjen pisteiden välillä; sähköauto työntekijöiden yhteiskäyttöön; sähköpyöriä pienten asioiden hoitamiseen (kaupassa käynti, posti, apteekki jne.), jotta työntekijä voi hoitaa ns. juoksevat asiat päivän aikana ja hyödyntää firma-bussikuljetusta
- Biokaasulaitos Joensuuhun jakoi mielipiteet
 - Muna vai kana –efekti; kallis investointi, pitäisikö ensin luoda markkinat / hiilinielu ennen kuin lisätään tuotantoa Pohjois-Karjalassa?
 - Jos kysyntää, yksityisen rahan intressi osallistua lisääntyy
 - Jos laitos päätettäisiin rakentaa, pitäisi kunnanjohtajien tehdä asiasta uusi periaatepäätös, tekniset johtajat mukana keskustelussa -> maakunnan liitto voisi olla taustavoimana viemässä keskusteluja eteenpäin

Osallistujat

Nimi	Organisaatio
Jukka Hasu	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Jukka Nykänen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Jyrki Suorsa	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Matti Pottonen	Karelia AMK
Markus Hirvonen	Karelia AMK
Ville Kuittinen	Karelia AMK
Marjatta Räsänen	ProAgria Pohjois-Savo
Jere Anttalainen	Savon Voima Oyj
Laura Leppänen	Navitas Kehitys Oy
Ari Varonen	Joensuun kaupunki
Henri Heikura	Pohjois-Savon ELY-keskus
Mika Ahola	Suur-Savon Sähkö Oy
Hanne Huhmarsalo	Joensuun Tiedepuisto Oy
Antti Suontama	Kontiolahden kunta
Tomas Norrena	Envor Protech Oy
Simo Rantanen	Envor Protech Oy
Henri Lahtinen (fasilitaattori)	Ramboll